

# Helyek az időn kívül

Farkas Dénes kiállítása

Molnár Ani Galéria, 2016. II. 12-ig

SINKÓ ISTVÁN

*Ami lehetséges, mintegy időn kívül áll,  
minden időn kívül.*

PAUL VALÉRY

Egy üres tér, egy résnyi világ 12-13 kis képből, szövegek, mondatok, melyek nem értelmezik, hanem továbbgondolják a képeket. Vagy fordítva. Aztán egy nagyobb fotónyomat, mely ezeknek a kis képeknek az üres teréhez ad hozzá még egy üres falsarkot, s melyben egy adott pillanatban bemásolódnak tükröződésképpen a kisméretű fotók.

**FARKAS DÉNES:** 1. 2015, ofszet nyomat, 50x70 cm, Molnár Ani Galéria hozzájárulásával

Farkas Dénes (1974) fotóművész, Esztorozszágban élő magyar alkotó, számos nemzetközi képzőművészeti tárlat és a 2013-as Velencei Biennále észt pavilonjának résztvevője most egy levélregény (John Berger műve) részleteit állítja installációja középpontjába. Egy börtönben lévő férfi és szerelme levélváltásának kiragadott mondatai olvashatók finom keretbe helyezve, mellettük egy-egy 25,5 x 29,5 centiméteres fekete-fehér fotó. Minimális méret, minimalista – sőt, bizonyos értelemben repetitív – feldolgozás.

A szövegek költőiek, érzékenyek. Szólnak a felfoghatatlan és befoghatatlan időről, az emlékekről és egy kapcsolat rebbenékeny voltáról. A képek nem illusztrációi, hanem vizuális és érzéki továbbgondolatai a mellettük lévő soroknak. Asszociatív párdarabok. „De a használhatatlan szavak között majd látni fogod, amit én láttam” – írja a regény párosának egyike, s mi eközben látunk egy finom fehér ablaksarkot néhány szobanövény levelével megbontva. Vajon mit látott a szereplő, s mit látott ebben Farkas Dénes?

Máskor a falakról esik szó, s a képen egy gyűrt papír faktúráját figyelhetjük. Mintha a hívószavak pusztán emocionális párosításként adnának újabb és újabb kulcsokat tér és idő viszonylagosságának feldolgozásához. Sőt, az érzékeny szűrés képek a továbbgondolt szövegek után egy megfoghatatlan kortalanságot is árasztanak. Az egyetlen igazán „kortárs” témán, egy autó műszerfala és a volán megjelenítésén kívül akár egy más korszak tereiben és tárgyaiban is találhatnánk magunkat. És csupán egyetlen olyan szöveg-képpár van a falakon, ahol a kép visszautal a szövegre: „Ezt mondani otromba túlzás lenne és ugyanakkor Isten igazsága.” (A kép egy templom bejáratának tünpanonja fölél magasodó Istenatya szobor alulról fotózott hátát mutatja).

Farkas Dénes azonban nem fotósorozatot készített szövegek hatására, hanem a Molnár Ani Galéria első termének falára installációt varázsolt. A két falon végighúzódo szövegek mellél a már korábban leírt üres ajtó-fal szeglet fénymásolt darabja került, a túlsó falon magányosan áll egy kisméretű, felhőket ábrázoló fotó. Vajon a tágasság és bezártság kettős jelentése, vagy a nyitott ajtórezen át elérhető szabadság képei ezek? Azok után, hogy a néző – a háttér információk híján – végighaladt a szöveg-kép párosok adta vizuális úton, eljuthat ide, a fal és a felhő képéhez. Levelek, szövegek után a tér és idő új dimenziói nyíl/hat/nak.



Farkas Dénes a konceptuális fotó- vagy még inkább a fotó által létrehozott konceptualizmus izgalmas képviselője. Elbeszélésmódja a tárgyilagos és a lírai között ingadozik, technikai megoldásai, a vegyes technikával ezüst-zselatin nagyítás révén létrehozott képek önálló esztétikai értéket is képviselnek, így tehát elszakadnak konceptualista kollégái kevésbé művészes megoldásaitól.

Azonban a kiállítást némileg nem ártana magyarázni. Mint minden installáció, így ez is igényel háttérinformációkat, ismerhetnénk a Berger-regényt, melynek bizonyos mértékig ősi-ideaként kellett szerepelnie a létrehozott művekben. Talán a szövegek, így kiemelten, angol nyelven elszakadnak az eredeti műtől, de az eredeti regény alkotójának neve és a mű címe, keletkezése szükséges lenne (azt nem tudom, hogy a jogok tekintetében ez hogyan működhet, de valószínűleg ezt a kérdést is felveti az anonimizált szöveganyag).

Farkas Dénes kiállítása a magyar művészeti közegben újszerű, kevésbé gyakori formát, gondolkodásmódot és alkotói folyamatokat vezet be, s azért is dicséret illeti a Molnár Ani Galériát, hogy bemutatásával egy olyan aspektusát vállalta fel a képzőművészet-fotó világának, melyről eddig keveset láthatott, tudhatott a nem szakmabeli néző.

**FARKAS DÉNES** 2015, vegyes technika, ezüst zselatin nagyítás, 25,5x29,5 cm és 25,5x19,5 cm kerettel, Molnár Ani Galéria hozzájárulásával

**FARKAS DÉNES** of places no longer being separated, 2015, enteriőrfotó, Molnár Ani Galéria hozzájárulásával

